

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/177/2001

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU 2001 - DLA POLSKI I DLA ŚWIATA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Grudzień jest miesiącem podsumowań i refleksji nad mijającym rokiem. W grudniowym sondażu¹, jak co roku, prosiliśmy respondentów o wskazanie wydarzeń, które uważają za najważniejsze dla Polski. Dodatkowo poprosiliśmy, by wymienili wydarzenia, które ich zdaniem można uznać za najważniejsze dla świata.

WYDARZENIE ROKU - DLA POLSKI

Wśród ankietowanych dominuje opinia, że wrześniowe wybory parlamentarne i ich następstwa były w 2001 roku najważniejszymi wydarzeniami dla naszego kraju. Warto zwrócić uwagę, że dla wielu respondentów ważny jest nie tylko fakt wyłonienia nowego parlamentu, ale i zmiana rządów - porażka wyborcza prawicy, zwycięstwo lewicy i dojście do władzy SLD. Do wydarzeń związanych z wyborami należy także sukces Andrzeja Leppera i wejście Samoobrony do Sejmu.

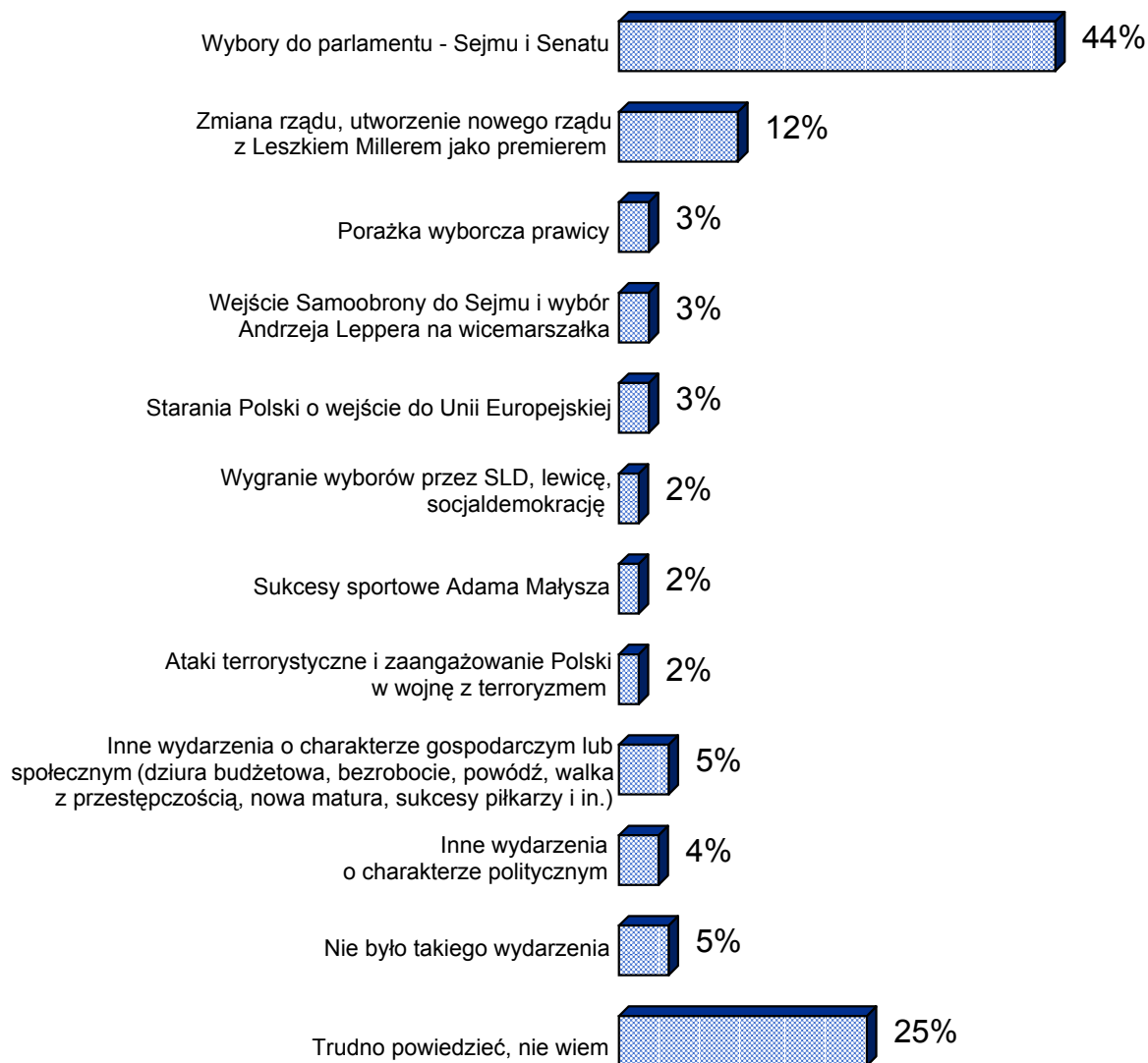
Nieliczni ankietowani wymieniali inne wydarzenia polityczne, np. takie, jak starania Polski o wejście do Unii Europejskiej, zaangażowanie naszego kraju w walkę z terroryzmem. Niewiele osób mówiło o problemach gospodarczych lub społecznych, wzrastającym bezrobociu oraz skutkach powodzi. Niektórzy badani uważają, że w tym roku najważniejszym wydarzeniem było wprowadzenie nowej matury oraz walka z przestępczością.

Warto też odnotować, że część badanych uznaje sukcesy sportowe Adama Małysza za najważniejsze dla Polski wydarzenie mijającego roku.

Co dwudziesty ankietowany (5%) uważa, że w tym roku nic szczególnie ważnego dla Polski się nie wydarzyło, a co czwarty (25%) nie ma zdania na ten temat.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (139) przeprowadzono w dniach 7-10 grudnia 2001 roku na liczącej 960 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

RYS. 1. KTÓRE Z WYDARZEŃ MIJAJĄCEGO ROKU MOŻNA, PANA(I) ZDANIEM, UZNAĆ ZA NAJWAŻNIEJSZE DLA POLSKI?

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wymienić więcej niż jedno wydarzenie.

Wybory do parlamentu jako najważniejsze wydarzenie roku badani wymieniali tym częściej, im wyższy był poziom ich wykształcenia, natomiast powstanie rządu lewicowego częściej niż inni uznawali za wydarzenie roku robotnicy wykwalifikowani, częściej też osoby o poglądach lewicowych niż centrowych czy prawicowych (zob. tabele aneksowe). Klęskę wyborczą prawicy badani wymieniali tym częściej, im rzadziej deklarowali, że uczestniczą w praktykach religijnych.

Na sukces wyborczy Samoobrony znacznie częściej wskazywali rolnicy niż pozostałe kategorie zawodowe.

Inne wydarzenia polityczne niż wybory i ich następstwa najczęściej wymieniali mieszkańcy największych miast, kadra kierownicza i inteligencja oraz pracujący na własny rachunek. Starania naszego kraju o wejście do Unii Europejskiej wyraźnie częściej niż inni uważali za wydarzenie roku przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla.

O tym, że wybory parlamentarne były dla Polski najważniejszym wydarzeniem mijającego roku, najczęściej przekonani są sympatycy SLD. Tylko nieco rzadziej pogląd ten podzielają wyborcy PO i PSL. Natomiast zwolennicy PiS oraz Samoobrony, a zwłaszcza wyborcy LPR rzadziej wskazywali na wybory jako najważniejsze wydarzenie roku. Ci ostatni wyróżniają się tym, że najwięcej jest wśród nich osób, które nie potrafią wymienić najważniejszego dla Polski wydarzenia roku 2001.

Tabela 1

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Które z wydarzeń mijającego roku można, Pana(i) zdaniem, uznać za najważniejsze dla Polski?				
	Wybory parlamentarne	Zmiana rządu	Inne wydarzenia	Nie było takiego wydarzenia	Trudno powiedzieć
	w procentach				
SLD	58	13	31	3	14
PO	54	17	31	5	8
PSL	54	13	21	3	22
PiS	42	6	23	9	23
Samoobrona	37	18	26	3	18
LPR	31	11	31	6	28
Nie głosujący	36	10	24	6	32
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wymienić więcej niż jedno wydarzenie.					

O najważniejsze dla naszego kraju wydarzenie roku pytamy niemal od początku lat dziewięćdziesiątych. Warto więc prześledzić, jakie wydarzenia w ubiegłych latach najczęściej wymieniano jako najważniejsze.

Tabela 2

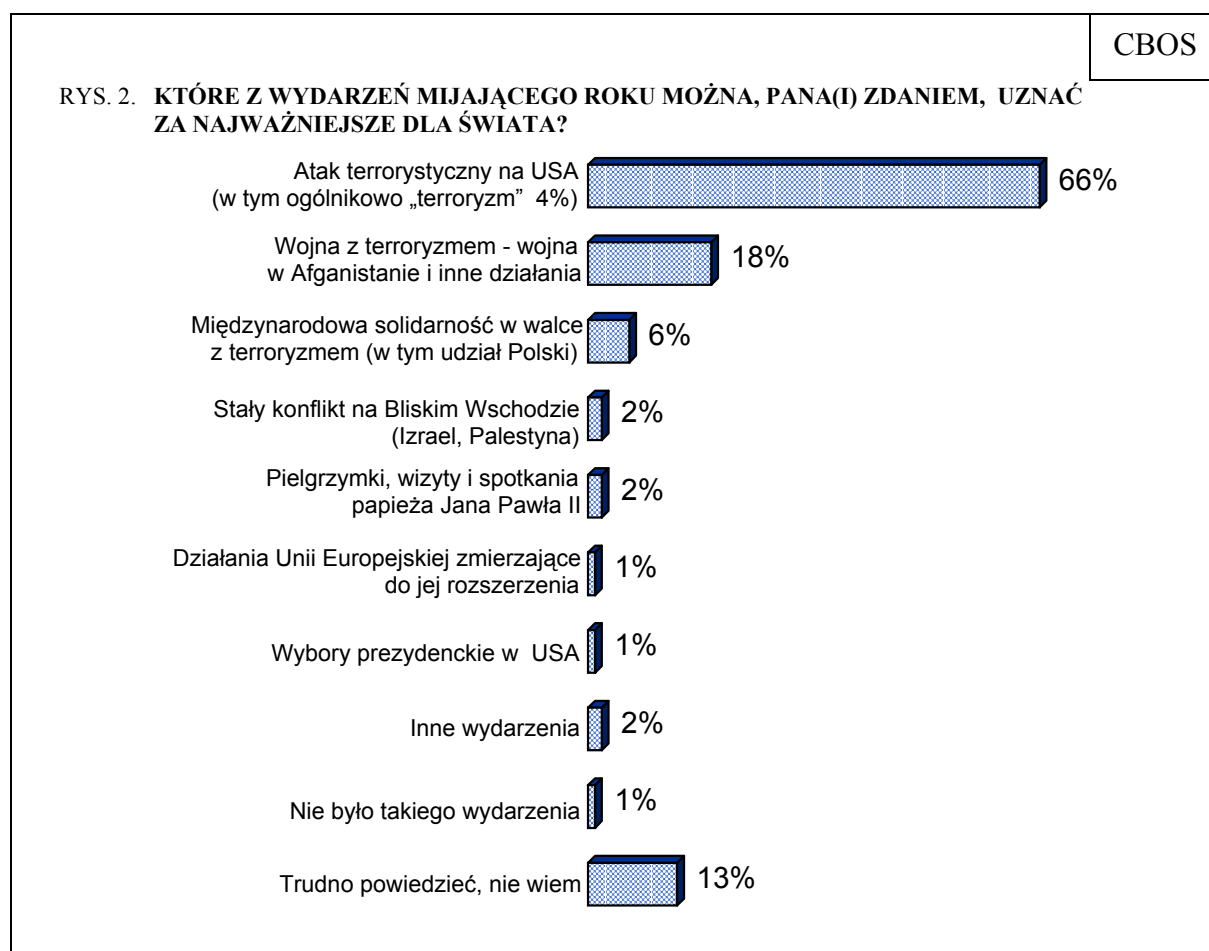
Rok	Wydarzenia uznawane za najważniejsze dla Polski	Liczba wskazań	Nie było takiego wydarzenia	Trudno powiedzieć
		w procentach		
1992	Zmiana rządu (upadek gabinetu Jana Olszewskiego lub powołanie Hanny Suchockiej na stanowisko premiera)	11	14	48
	Traktat o stowarzyszeniu z EWG	5		
1993	Upadek rządu Hanny Suchockiej, rozwiązanie Sejmu i Senatu, przedterminowe wybory parlamentarne, powstanie rządu Waldemara Pawlaka	67	5	15
	Wyjście wojsk rosyjskich z Polski	2		
1994	Rozmowy w sprawie wstąpienia naszego kraju do NATO	7	18	54
	Rozmowy w sprawie integracji Polski z UE	3		
1995	Wybory prezydenckie	72	3	16
	Rozmowy w sprawie przystąpienia Polski do NATO i UE	2		
1996	Literacka Nagroda Nobla dla Wisławy Szymborskiej	10	16	40
	Rozmowy w sprawie wstąpienia Polski do NATO i UE	9		
1997	Wybory parlamentarne	40	5	19
	Powódź	15		
1998	Wybory samorządowe	20	9	43
	Reforma administracyjnego podziału kraju	10		
1999	Wizyta Jana Pawła II	30	8	27
	Przyjęcie Polski do NATO	23		
2000	Wybory prezydenckie	55	9	23
	Negocjacje akcesyjne z UE	2		
2001	Wybory do parlamentu	44	5	24
	Zmiana rządu	12		

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wymienić więcej niż jedno wydarzenie.

Łatwo zauważyć, że były lata, kiedy większość ankietowanych nie potrafiła wskazać wydarzenia, które ich zdaniem zasługiwałoby na miano najważniejszego dla Polski, lub twierdziła, że takich wydarzeń nie było (lata 1992, 1994, 1996 oraz 1998). Natomiast w latach 1993, 1995, 1997 i 2000, tak jak w tym roku, dominowało jedno wydarzenie - wybory prezydenckie lub parlamentarne, po których dokonywała się zmiana rządów, przejęcie władzy przez reprezentantów przeciwnej opcji politycznej.

WYDARZENIE ROKU - DLA ŚWIATA

Obraz wydarzeń mijającego roku mających szczególne znaczenie dla świata został całkowicie zdominowany przez bezprecedensowy, zmasowany atak terrorystyczny na USA i jego następstwa - wojnę w Afganistanie skierowaną przeciw terrorystom i powstanie międzynarodowej koalicji do walki z terroryzmem.

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wymienić więcej niż jedno wydarzenie.

W cieniu tych wydarzeń pozostają inne, takie jak konflikt na Bliskim Wschodzie, pielgrzymki papieża Jana Pawła II czy działania Unii Europejskiej zmierzające do jej rozszerzenia. Warto odnotować, że tylko 1% ankietowanych jest zdania, że w tym roku nie było na świecie takiego wydarzenia, które utkwiłoby im w pamięci jako szczególnie ważne. Znacznie mniejszy niż w przypadku wydarzeń najważniejszych dla Polski jest też odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Które z wydarzeń mijającego roku można, Pana(i) zdaniem, uznać za najważniejsze dla Polski?

1 - Inne wydarzenia polityczne; 2 - Wybory parlamentarne; 3 - Zmiana rządu, utworzenie nowego rządu z Leszkiem Millerem jako premierem; 4 - Wygranie wyborów przez SLD; 5 - Porażka wyborcza prawicy; 6 - Wejście Samoobrony do Sejmu; 7 - Starania Polski o wejście do UE; 8 - Zaangażowanie Polski w wojnę z terroryzmem

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	4	44	12	2	3	3	3	2
Płeć								
Mężczyźni	5	45	12	4	5	4	4	2
Kobiety	4	43	11	1	2	2	1	2
Wiek								
18-24 lat	3	40	11	2	0	3	3	3
25-34	4	46	9	3	2	3	3	3
35-44	6	48	19	0	3	3	2	1
45-54	5	46	12	3	5	3	3	2
55-64	2	41	5	5	8	6	4	4
65 lat i więcej	5	39	9	2	2	1	2	2
Miejsce zamieszkania								
Wieś	4	42	9	2	3	4	3	1
Miasto do 20 tys.	2	41	14	3	4	1	1	0
20-100 tys.	4	47	14	2	3	2	1	3
101-500 tys.	4	46	9	2	4	2	1	4
501 tys. i więcej mieszk.	7	42	18	3	2	3	5	3
Wykształcenie								
Podstawowe	3	40	9	2	1	2	2	1
Zasadnicze zawodowe	5	37	14	1	4	4	2	2
Średnie	4	47	10	4	4	2	3	2
Wyższe	6	59	15	3	3	3	5	6
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	7	58	11	1	0	3	8	4
Prac.umysł.niż.szczebla	4	52	12	2	6	2	7	1
Pracownicy fiz.- umysł.	4	53	14	2	2	3	3	2
Robotnicy wykwalifikowani	5	40	26	2	1	1	2	0
Robotnicy niewykwalifik.	4	27	14	2	4	2	4	4
Rolnicy	1	54	4	2	0	11	3	0
Pracujący na własny rach.	8	35	12	6	11	3	2	3
Bierni zawodowo								
Renciści	4	41	8	5	5	2	3	3
Emeryci	4	42	8	3	5	3	2	3
Uczniowie i studenci	4	45	11	3	3	4	2	1
Bezrobotni	4	33	12	0	0	3	0	3
Gospodynie domowe i inni	7	48	11	0	0	0	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	3	52	14	2	1	3	5	3
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	3	51	9	3	4	1	3	3
sekt. pryw. poza rolnict.	7	40	16	3	5	2	3	2
prywatnym gosp. rolnym	3	45	5	3	0	13	4	0
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	6	39	11	3	2	5	2	2
276-399	2	50	13	2	4	2	3	1
400-549	5	45	10	0	1	2	3	2
550-799	4	41	15	3	3	3	2	2
Powyżej 799 zł	5	52	13	2	5	2	3	3
Ocena własnych war. mater.								
Źle	4	41	11	2	2	4	2	3
Średnie	4	45	11	2	4	2	2	1
Dobre	4	45	14	4	3	3	6	3
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	5	36	6	0	0	0	4	2
Raz w tygodniu	2	43	11	2	2	5	3	3
1-2 razy w miesiącu	5	42	11	2	3	2	2	1
Kilka razy w roku	7	51	15	2	5	4	4	2
W ogóle nie uczestniczy	8	38	7	7	8	3	2	1
Poglądy polityczne								
Lewica	4	51	15	6	5	3	2	3
Centrum	5	47	12	1	3	3	4	2
Prawica	6	48	10	2	2	4	4	2
Trudno powiedzieć	2	28	8	1	3	2	2	1

Tabela 1 cd. 9 - Inne wydarzenia społeczno-gospodarcze; 10 - Sukcesy sportowe
Adama Małyszka; 11 - Nie było takiego wydarzenia (%)

	9	10	11	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	2	5	25	960
Płeć					
Mężczyźni	5	2	4	20	458
Kobiety	5	3	6	29	502
Wiek					
18-24 lat	5	3	6	28	148
25-34	6	1	5	24	173
35-44	8	4	4	20	188
45-54	2	2	4	23	197
55-64	7	5	5	19	95
65 lat i więcej	3	1	7	34	158
Miejsce zamieszkania					
Wieś	4	2	7	25	352
Miasto do 20 tys.	7	1	8	28	113
20-100 tys.	3	3	4	28	187
101-500 tys.	8	3	4	23	190
501 tys. i więcej mieszk.	5	2	1	19	118
Wykształcenie					
Podstawowe	4	2	6	33	246
Zasadnicze zawodowe	4	1	6	29	263
Średnie	6	3	5	20	333
Wyższe	6	2	1	13	117
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	3	1	21	66
Prac. umysł. niż. szczebla	4	2	5	16	72
Pracownicy fiz. - umysł.	8	0	0	26	95
Robotnicy wykwalifikowani	2	2	5	20	78
Robotnicy niewykwalifik.	1	0	7	41	38
Rolnicy	2	4	2	22	48
Pracujący na własny rach.	4	5	5	22	54
Bierni zawodowo					
Renciści	8	2	7	23	111
Emeryci	4	1	5	28	186
Uczniowie i studenci	8	3	4	24	80
Bezrobotni	5	3	12	27	97
Gospodynie domowe i inni	0	5	2	35	32
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	3	1	4	21	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	12	1	6	17	80
sekt. pryw. poza rolnict.	4	3	4	25	201
prywatnym gosp. rolnym	2	4	2	22	54
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	7	1	6	26	142
276-399	1	2	7	19	123
400-549	5	1	4	30	148
550-799	6	4	5	26	152
Powyżej 799 zł	4	3	3	18	202
Ocena własnych war. mater.					
Złe	4	2	7	26	341
Średnie	6	3	5	25	394
Dobre	6	2	2	22	224
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	10	3	13	28	46
Raz w tygodniu	6	2	5	28	452
1-2 razy w miesiącu	4	2	4	26	174
Kilka razy w roku	3	2	7	16	199
W ogóle nie uczestniczy	4	4	1	26	88
Poglądy polityczne					
Lewica	5	2	5	14	290
Centrum	6	2	4	24	270
Prawica	8	3	4	17	180
Trudno powiedzieć	1	2	7	47	217